

“Koersen op de kansen van het kind”.

Passend Onderwijs in Midden-Brabant

Februari 2007

Vooraf

In de notitie ‘Vernieuwing van zorgstructuren in het funderend onderwijs’ signaleerde de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) in september 2005 knelpunten in het onderwijs aan leerlingen die extra zorg nodig hebben.

Bij de vernieuwing van de zorgstructuur wil de minister de zorgplicht centraal gaan stellen. Het complexe regelstelsel voor speciale leerlingenzorg wordt gedereguleerd waarbij de scholen en hun besturen de verantwoordelijkheid krijgen om voor alle leerlingen, ongeacht hun beperking, *passend onderwijs* te realiseren. Wanneer een school dit aanbod niet (volledig) zelf kan verzorgen, moet zij dit in overleg met andere scholen/besturen realiseren. Hierbij wordt de positie van ouders versterkt, zowel wat betreft de ondersteuning van individuele ouders, als collectief. Ook de bekostigingssystematiek, indicatiestelling en inspectietoezicht worden aangepast.

In de regio Midden-Brabant hebben vertegenwoordigers vanuit ouderverenigingen, instellingen voor zorg en jeugdhulpverlening, primair, speciaal en voortgezet (speciaal) onderwijs, vergaande ambities uitgesproken voor leerlingen met speciale onderwijs- en zorgbehoeften.

Deze ambities zijn ontwikkeld in aansluiting op de brieven van het Ministerie van OCW en de resultaten van de gesprekken in het kader van de raadpleging van ouders en vertegenwoordigers van scholen in 2006.

Een belangrijk kenmerk van het proces in Midden-Brabant is de wijze waarop de partners het proces vormgeven en daarbij vooral van onderaf inhoud geven aan de toekomstige onderwijs- en zorgstructuur in deze regio.

Bijzonder is ook dat vanaf de start ouders en een vertegenwoordiging van instellingen voor zorg en jeugdhulpverlening een bijdrage leveren.

Doelstelling

Voor de regio Midden-Brabant wordt de volgende doelstelling geformuleerd in het kader van passend onderwijs:

Het vormgeven van een stelsel waarbij sprake is van een flexibele inrichting van speciale onderwijszorg, waarin scholen in staat zijn aan de zorgplicht te voldoen en leerlingen op basis van een geformuleerde hulpvraag en eenduidige indicatiestelling geplaatst worden in het voor de leerling meest geschikte, door de ouders gewenste en meest thuisnabije werkveld.

Verworvenheden

Hieronder wordt een schets gegeven van de belangrijkste verworvenheden, die in de periode april 2006 – januari 2007 zijn opgedaan in verband met de ontwikkeling van een perspectief op Passend Onderwijs in Midden-Brabant.

Algemeen

Daarbij staat de constatering voorop, dat in Midden-Brabant een aantal zaken is gerealiseerd, die een belangrijke garantie zijn voor c.q. een positieve bijdrage kunnen leveren aan de realisatie van Passend Onderwijs Midden-Brabant:

- Kwalitatief goed functionerende samenwerkingsverbanden WSNS, REC en voortgezet onderwijs.
- Een convenant tussen het REC Midden-Brabant en het SWV VO Midden-Brabant.
- Structurele samenwerkingsrelaties tussen onderwijs en instellingen voor zorg en jeugdhulpverlening vertaald naar buurtnetwerken jeugdhulpverlening, buurtregiegroepen, zorgteams in het VO en het veiligheidshuis. Deze bestaande netwerken zijn tevens de inzet geweest voor de activiteiten in het kader van Operatie Jong in de Gemeente Tilburg.
- Alle scholen voor primair, speciaal en voortgezet onderwijs hebben de beschikking over de inzet van schoolmaatschappelijk werk. Het samenwerkingsverband WSNS Tilburg en het samenwerkingsverband VO Midden-Brabant zijn nauw betrokken geweest bij de ontwikkeling van de uitvoeringsovereenkomst hierover.
- Een overeenkomst van de Gemeente Tilburg met het rijk over de regievoering van de gemeente bij crisis.
- Het ontwikkelingsproces dat gehanteerd is bij de tot stand koming van Passend Onderwijs en de geboekte resultaten.
- Concrete resultaten van de afgelopen jaren waarin sprake is van de inrichting van onderwijszorgarrangementen (Parelklas, Rebound Midden-Brabant, Crossroads, Autisme in het Speciaal Basisonderwijs en Voortgezet Onderwijs, Symbiosetrajecten, Maatwerk, de Achtbaan e.d.).
- Resultaten op het terrein van de ontwikkeling van brede scholen zowel voor het primair en voortgezet onderwijs als het speciaal (basis)onderwijs.
- De brede bereidheid / het draagvlak om met Passend Onderwijs Midden-Brabant aan de slag te gaan.
- De aandacht voor de kwaliteit van onderwijszorg / het betrekken van onderzoek bij de ontwikkeling van Passend Onderwijs.
- De aandacht voor het borgen van expertise (professionalisering; accreditatie; certificering van instellingen).

Resultaten van het ontwikkelingsproces: "Koersen op de kansen van het kind"

Op basis van bovenstaande doelstelling en verworvenheden zijn in de volle breedte onderstaande lange termijn resultaten geformuleerd in termen van op resultaat gerichte doelstellingen.

Ouders en leerlingen

- Ouders en leerlingen zijn tevreden over de kwaliteit van het onderwijszorgaanbod in de regio. Meer specifiek betreft dit vooral de ervaring van ouders dat in een thuisnabije setting met leerlingen met complexe hulpvragen successen geboekt kunnen worden.
- Het regionaal steunpunt (de "onderwijszorgwinkel") voor ouders functioneert naar ieders tevredenheid. Dit steunpunt verzorgt voorlichting aan ouders met vragen over het onderwijs en geeft ook adviezen aan ouders met concrete vragen over de schoolloopbaan van de leerling.

Onderwijs

- De inhoud van speciale leerlingenzorg is transparant. Tussen de samenwerkende scholen, samenwerkingsverbanden en regionale expertisecentra bestaat duidelijkheid welke zorg door elk van de participanten geboden wordt. In dit kader spreken we in Midden-Brabant van inkluderend onderwijs binnen drie werkvelden.

- Werkveld 1:
Speciale onderwijszorgarrangementen worden met ondersteuning van inzet en kennis vanuit het speciaal onderwijs binnen het reguliere onderwijs vormgegeven en gecreëerd.
- Werkveld 2
Een thuisnabije (wijkgebonden) speciale onderwijsvoorziening voor die leerlingen waarvan de hulpvraag te complex is om ze binnen de reguliere setting te kunnen beantwoorden.
- Werkveld 3
Een regionale voorziening voor zeer gespecialiseerde onderwijszorg voor leerlingen met bijzonder complexe hulpvragen. In dit werkveld zijn de huidige WEC – REC voorzieningen terug te vinden.

Medewerkers

- Medewerkers (speciale) onderwijszorg in veld 1-2-3 zijn professioneel, gecertificeerd/geaccrediteerd, ze werken samen in netwerken.
- Medewerkers (speciale) onderwijszorg in veld 1-2-3 werken met medewerkers van instellingen voor zorg en jeugdhulpverlening samen in netwerken.
- De arbeidssatisfactie van alle betrokkenen in de werkvelden 1-2-3 is hoog.

Ketenpartners / gemeenten

- De samenwerking met instellingen voor zorg, welzijn en jeugdhulpverlening is integraal in plaats van categoriaal georganiseerd.
- De gemeenten spelen hierbij een regisserende en coördinerende rol.
- De “keten” zorgt ervoor dat er veel contacten zijn tussen onderwijs en instellingen voor zorg en jeugdhulpverlening. Dit is de basis voor de inrichting van “onderwijs- en zorgarrangementen op maat” voor 0-20/23 jarigen (inclusief de vroeghulp en Voor- en vroegschoolse educatie).

Indicatiestelling

- Er is sprake van een geïntegreerde indicatiestelling bij een regionaal onderwijszorgloket (frontoffice).
- Achter dit loket (backoffice) worden na een analyse van de hulpvraag en het opvragen van de informatie bij de samenwerkende partners, in overleg met betrokkenen de beslissingen genomen over toeleiding naar onderwijsvoorzieningen, Bureau Jeugdzorg, GGZ Midden-Brabant etc. Hierbij sluiten wij aan bij de aanbevelingen van Operatie Jong in het rapport Kader voor integraal indiceren - april 2006 -.
- Na indicering van de leerling wordt een uitspraak gedaan over de te verwachten opbrengsten, het in te richten onderwijszorgarrangement, de betrokken partners van onderwijs en zorg en het bijpassende onderwijszorgbudget. Daarmee wordt gerealiseerd dat er een integrale benadering is van: toeleiding, -beslissing-, plaatsing en financiering.
- Waar mogelijk wordt één trajectbegeleider verbonden aan het proces van individuele indicatiestelling en behandeling.

Gecertificeerde scholen

- Scholen voor primair, speciaal en voortgezet onderwijs versterken de kwaliteit van het onderwijs. In het primaire proces worden concrete verbeteringen aangebracht. Speerpunten daarbij zijn o.a. een pedagogisch en een veilig leer- en leefklimaat, omgaan met verschillen, versterken van sociale vaardigheden e.d.
- Er is een verbetering zichtbaar in de aanpak van en de resultaten bij het oplossen van kernproblemen in de ontwikkeling en het leren van jeugdigen (gedragsproblemen; autisme; functioneel analfabetisme, dyslexie en dyscalculie, hoogbegaafdheid, ADHD etc.).
- Scholen voor primair, speciaal en voortgezet onderwijs hebben de beschikking over een basiszorgstructuur die voldoet aan kwaliteitseisen. De basiszorgstructuur is gericht op signalering van hulpvragen, diagnostiek, remediëring en toeleiding naar extra zorg.

- Binnen de scholen is een duidelijke coördinatiestructuur herkenbaar en zijn functionarissen direct aanspreekbaar op de uitvoering van gemaakte afspraken.
- De school heeft structurele samenwerkingsrelaties met een aantal instellingen voor zorg en jeugdhulpverlening. Op stedelijk niveau zijn daar overeenkomsten dan wel convenanten over gesloten. In aansluiting op de Operatie Jong kennen de scholen in ieder geval structurele afspraken met: schoolmaatschappelijk werk, de GGD en de afdeling leerplicht. Deze drie partners worden in deze beschouwd als kerninstellingen voor zorg. Daarnaast heeft iedere school afspraken met Bureau Jeugdzorg, GGZ Midden-Brabant, MEE, Bureau Halt, politie e.d.
- De kwaliteit van de speciale onderwijszorg in elk van de werkvelden is aantoonbaar en geborgd (zowel van medewerkers als van instellingen). De scholen kennen een kwaliteitsbeleid waarbij regelmatig wordt vastgesteld of de doelstellingen nog gehaald worden en welke veranderepunten voor de komende jaren gewenst worden geacht. Bij het onderzoek naar de kwaliteit worden ook ouders, leerlingen en samenwerkende partners betrokken.
- De externe dienstverlening door het REC Midden-Brabant en SBaO (naar ouders, leraren, leerlingen en instellingen) is helder geregeld en op de diverse niveaus goed op elkaar afgestemd.
- De overstap van PO naar VO en van VO naar MBO is voor alle leerlingen goed geregeld. Voor de leerlingen met speciale onderwijszorgarrangementen worden aanvullende afspraken gemaakt (warme overdracht, digitale informatievoorziening en afspraken over betrokkenheid van het primair onderwijs bij het voortgezet onderwijs e.d.).

Regionaal Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Midden-Brabant

- Er is een heldere omschrijving van het begrip regio en de reikwijdte van de samenwerking van de bevoegde gezagen en de samenwerkende partners.
- Bevoegde gezagen voor primair, speciaal en voortgezet onderwijs maken deel uit van een Regionaal Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Midden-Brabant dat zich kenmerkt door eendrachtige bestuurlijke samenwerking. Samenwerkende partners sluiten een meerjarenovereenkomst met elkaar, waarin zij de gemeenschappelijke doelstellingen en ambities onderschrijven. Tegelijkertijd stellen zij de wederzijdse verplichtingen vast voor de uitvoering van de doelstellingen.
- Partners daarin zijn naast de scholen ook de ouder- en cliëntorganisaties en de instellingen voor welzijn, zorg en jeugdhulpverlening. Eerder genoemd samenwerkingsverband heeft met deze organisaties en instellingen eveneens overeenkomsten gesloten.
- Een continuüm van onderwijszorg is, onder regie van het regionale samenwerkingsverband, gerealiseerd. Er is een gevarieerd en aaneengesloten aanbod van onderwijszorgarrangementen voor werkveld 1-2-3. Tussen de drie werkvelden verloopt de overgang soepel en transparant.
- Dit samenwerkingsverband heeft een aantal bevoegdheden betreffende de inrichting van een samenhangende regionale infrastructuur voor onderwijszorg zoals het beheer van het onderwijszorgloket, de inzet van expertise, de verstrekking van middelen en de toeleiding naar zorg.
- De regionale infrastructuur op het gebied van speciale onderwijszorg is stabiel en is gebaseerd op aanvullende overeenkomsten en convenanten.
- We beschikken over transparante cijfers wat betreft deelname van leerlingen aan speciale onderwijs- en zorgarrangementen en andere trajecten.
- Dankzij heldere afspraken en een efficiënte inzet van digitale instrumenten is sprake van een vermindering van de bureaucratie.

Voorwaarden t.a.v. wet- en regelgeving

We willen datgene wat bijdraagt aan het behalen van gewenste resultaten ook mogen/kunnen doen. Naarmate het gemakkelijker wordt gemaakt budgetten, materieel, medewerkers en huisvesting "ontschot" in te zetten is de kans op succes groter. Wet- en regelgeving wordt daarom aan de inhoudelijke doelstellingen aangepast (c.q. ondergeschikt gemaakt). Het gaat daarbij bijvoorbeeld om een soepele regeling van zaken als:

- Flexibele inzet van medewerkers (mobiliteit van expertise tussen werkvelden).
- Flexibilisering van voorschriften en regels voornamelijk gericht op ontschotting en een flexibele toepassing.
- Flexibilisering van de inzet van leerlinggebonden financiering en middelen ambulante begeleiding.
- Het harmoniseren van verschillen in bekostiging.
- Huisvestingsaspecten o.a. in verband met een verschuiving in de behoefte aan lokalen.
- Vervoer waarbij de werkveldkeuze bepalend gaat worden voor de inzet van budgetten.

Op basis van bovenstaande doelstelling, verworvenheden en beoogde resultaten is hét kenmerk van Passend Onderwijs Midden-Brabant dat voorzieningen onderling goed afgestemd en dekkend zijn voor alle voorkomende behoeften aan speciale onderwijszorg van leerlingen in de gehele regio. Maatschappelijk gezien is het de verantwoordelijkheid van iedere betrokkene op het gebied van zorg, onderwijs en ouders om zorg te dragen voor dat dekkend netwerk, waarbij geen leerling tussen de wal en het schip valt.

Realiseren Passend Onderwijs Midden-Brabant

Om Passend Onderwijs in de regio Midden-Brabant te realiseren moeten onderwijs, ouders, zorg en de andere betrokken partners ieder voor zich en gezamenlijk de krachten op regionaal niveau bundelen.

Onderwijs: werken in drie werkvelden.

Voor de inrichting van speciale onderwijszorgarrangementen in Midden-Brabant worden drie werkvelden geschetst.

Werkveld 1: Speciaal binnen de reguliere setting.

Het gaat hier om speciale onderwijszorgarrangementen binnen het reguliere onderwijs en de inzet van kennis en expertise vanuit het speciaal onderwijs dan wel aanvullend vanuit instellingen voor zorg en jeugdhulpverlening daarbij. Vanuit het speciaal onderwijs en betreffende instellingen kunnen deze flexibele onderwijszorgarrangementen worden ondersteund en ontwikkeld.

De hulpvragen binnen dit werkveld zijn zodanig dat de leerling het merendeel van de week het onderwijs volgt binnen de reguliere setting, maar er is wel behoefte aan speciale expertise.

De grondhouding van het speciaal onderwijs en de instellingen voor zorg en jeugdhulpverlening bij dit werkveld is een vraaggerichte.

Op basis van de vragen van de reguliere scholen kunnen diverse trajecten worden aangereikt. Daarbinnen zijn ook diverse accentueringen mogelijk. Het kan dan gaan om het bieden van ondersteuning aan individuele leerlingen met speciale instructie, aan leraren in de vorm van ambulante begeleiding, parttime programma's in een ander werkveld enzovoorts.

Binnen deze setting is het ook mogelijk dat er gericht gewerkt wordt aan de overdracht van expertise vanuit het speciaal onderwijs naar het regulier onderwijs.

In het kader van de beleidsontwikkeling Passend Onderwijs wordt gesteld dat iedere reguliere school in staat moet zijn om te kunnen gaan met dyslexie en lichte gedragsproblemen. Om dat ook daadwerkelijk te kunnen realiseren is het werken met een expertise model een vertrekpunt. In dat model wordt rekening gehouden met overdracht van kennis en ervaringen en met groei van personen en organisaties.

Werkveld 2: Thuisnabije onderwijszorgcentra voor multifunctionele speciale onderwijszorg.

Het gaat hier om een thuisnabije (wijkgebonden) onderwijsvoorziening voor die leerlingen waarvan de hulpvraag te complex is om ze binnen de reguliere setting te kunnen beantwoorden. Binnen dit werkveld voor 4-12 jarigen worden de huidige voorzieningen voor speciaal basisonderwijs en mogelijk ook een aantal c.q. deel van de

REC voorzieningen (de "lichtere problematiek" uit cluster 1 t/m 4) geïntegreerd. Reguliere scholen vervullen samen met deze "speciaalzaken" hun zorgplicht. Het onderwijs wordt verzorgd vanuit een multifunctionele voorziening, waarin naast onderwijs ook een aanbod is voor voor-, tussen- en naschoolse opvang, aanvullende behandeling, zorg, voorlichting, etc.. De belangrijkste kenmerken van de brede school werkwijze (onderwijszorgarrangementen), VVE e.d. worden in dit werkveld meegenomen.

In dit perspectief verandert de school voor speciaal basisonderwijs van een categorale school in een integrale wijk- (of stadsdeel- of kerngemeente-) voorziening voor leerlingen met een tussenliggende problematiek van welke aard dan ook.

Ten aanzien van het voortgezet onderwijs geldt dat wij scholen met het aanbod van Leerwegondersteunend Onderwijs en scholen voor Praktijkonderwijs rangschikken onder werkveld 2.

Werkveld 3: Regionale expertisecentra voor zeer gespecialiseerde onderwijszorg. Deze voorzieningen zijn bedoeld voor leerlingen van 4-18/23 jaar met bijzonder complexe hulpvragen. In dit werkveld zijn de huidige WEC – REC voorzieningen, waar relevant en mogelijk geïntegreerd, terug te vinden. Vaak nemen deze scholen de zorgplicht van reguliere scholen over, waar het kan worden combinaties met werkveld 2 en 1 gerealiseerd.

Streven hierbij is natuurlijk dat de regio in staat is om er voor te zorgen dat vrijwel alle hulpvragen van leerlingen ook daadwerkelijk hier opgevangen kunnen worden.

Verdere uitwerking

Het gaat om een schets van een perspectief voor de komende jaren. Bij de inrichting van het model is uiteraard rekening gehouden met de Passend Onderwijs. Binnen werkveld 1 kan immers op basis van de zorgplicht door alle scholen een zorgarrangement worden aangeboden. Wanneer de problematiek de mogelijkheden van werkveld 1 overstijgt biedt de wijkvoorziening of regionale voorziening de mogelijkheid van (gecombineerde) speciale onderwijszorgarrangementen. Streefrichting is dat de drie werkvelden ten opzichte van elkaar zich ontwikkelen tot "ontschot, zo mogelijk geïntegreerde, expertisecentra voor speciale onderwijszorg", die op basis van de hulpvraag van de leerling hun onderwijs en zorg aanbieden.

Voor een optimale inrichting van deze werkvelden is het van belang een aantal voorwaarden te realiseren:

- Het gezamenlijk, voor alle doelgroepen geïntegreerd, bepalen van inhoudelijke perspectieven, het mobiliseren van de organisaties, het personeel en de (her)huisvesting.
- Een gevalideerde, veelzijdige certificering van instellingen en medewerkers.
- Een integraal ontwikkelingsplan, waarin alle activiteiten van speciale onderwijszorg worden beschreven.
- De mogelijkheden om met de expertise van het personeel ontschot te kunnen schuiven.
- Het werken met één integraal budget en één plan.
- Het met één mond overleggen met ouders, instellingen voor zorg en jeugdhulpverlening, overheden en reguliere scholen.

Ouders

Vanuit het perspectief 'Passend Onderwijs' is het gewenst dat de functie onderwijszorgloket/regionaal steunpunt wordt ingericht. Meer in algemene zin is het noodzakelijk in nauwe samenspraak met de ouders aan de inrichting van het hier beschreven stelsel te werken. Inmiddels zijn door de initiatiefgroep Passend Onderwijs in dit verband al contacten met de Openbare Bibliotheek, de Regionale Federatie van Ouderverenigingen en de Provinciale Raad voor de Volksgezondheid en Maatschappelijke Zorg in Noord-Brabant (PRVMZ) gelegd. Ook instellingen voor zorg en jeugdhulpverlening zullen bij de ontwikkeling worden betrokken.

Het concrete perspectief is op het niveau van buurt, stadsdeel of kerngemeente te komen tot de inrichting van onderwijszorgwinkels waar (frontoffice) ouders en leerlingen terecht kunnen voor voorlichting op het gebied van onderwijs en zorg. Vanuit dit frontoffice worden samen met betrokkenen vervolgens de gewenste contacten gelegd ten behoeve van een adequate indicatiestelling, de samenstelling van passende onderwijs en zorgarrangementen, het trajectmanagement, etc. Combinaties van de functies van de onderwijszorgwinkels met functies die gekoppeld zijn aan de Centra voor Jeugd en Gezin worden bepleit. Ook het vergroten van de betrokkenheid van allochtone ouders bij (speciaal) onderwijs en zorg is in dit verband als een relevante functie genoemd.

Welzijn, zorg en jeugdhulpverlening

“Koersen op de kansen van elk kind” vraagt aandacht voor alle ontwikkelingsaspecten. Kwalitatief goed (speciaal) onderwijs is pas mogelijk als ook de randvoorwaarden voor leren en ontwikkelen adequaat zijn ingevuld. Het bredeschool denken, werken met onderwijszorgarrangementen en het integreren van onderwijs en zorg in persoonlijke plannen voor de leerling (één kind, één plan) geldt expliciet ook voor leerlingen met speciale hulpvragen. De noodzaak van een nauwe samenwerking van onderwijs met welzijn, zorg en jeugdhulpverlening op regionaal-, instellings- en individueel niveau wordt inmiddels ook door onderwijs onderschreven. In het kader van “Passend Onderwijs”, ketenregie, Operatie Jong en vergelijkbare initiatieven is het van belang hieraan op meerdere niveaus adequaat vorm te geven.

In Midden-Brabant zijn in december 2006, onder auspiciën van de PRVMZ, nagenoeg alle regionale partners uit jeugdzorg en welzijn geïnformeerd over het regionale perspectief op Passend Onderwijs. Alle deelnemers hebben verklaard betrokken te willen blijven door middel van een in te stellen regionaal zorgplatform (zorgzuil).

Overheden, gemeenten

Ministerie, provincie en gemeenten spelen op vele niveaus een regisserende en faciliterende rol in onderwijs en jeugdzorg. Decentralisatie en autonomievergroting in het perspectief van “Passend Onderwijs” kunnen alleen slagen als nieuwe verantwoordelijkheden in nauwe samspraak met elkaar en met het veld worden ingevuld. Een participatieve houding van alle betrokkenen is een voorwaarde om een nieuw, adequaat stelsel van speciale onderwijszorg in te richten. De gemeentelijke overheden hebben hierin een centrale, regisserende rol.

Krachtenbundeling regionaal

Omwille van een adequaat overleg tussen gemeenten en onderwijs over de zogenaamde lokaal educatieve agenda zijn door het primair onderwijs, speciaal en voortgezet onderwijs initiatieven genomen tot krachtenbundeling van alle schoolbesturen in Tilburg e.o. Op de lokaal educatieve agenda worden die onderwerpen geplaatst die onder gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van schoolbesturen en gemeenten moeten worden uitgevoerd. Denk daarbij o.a. aan de brede school, voor- en vroegschoolse educatie, de samenwerking tussen onderwijs en welzijn, doorgaande lijnen en continuïteit, het voorkomen van segregatie en het bevorderen van integratie en Passend Onderwijs.

Ondersteuning, begeleiding en onderzoek

Het voorgenomen traject naar een nieuw stelsel van speciale onderwijszorg vraagt om een integrale aanpak waarin organisatieontwikkeling en professionalisering op alle niveaus en werkvelden in samenhang worden vormgegeven. Onderzoek is onontbeerlijk om resultaten op een zo objectief mogelijke wijze weer te geven en ontwikkelingen adequaat te blijven aansturen. In dit verband zijn contacten gelegd met Fontys Hogescholen, die begeleidings- en opleidings én onderzoeksexpertise op een geïntegreerde wijze kunnen aanbieden. Bedoeling is in een meerjarenprojectplan expertise van medewerkers te borgen en te blijven ontwikkelen (accreditatie) en daarnaast instellingen die voldoen aan professionele criteria te certificeren.

Werkgelegenheid.

De toekomst zal uitwijzen welke capaciteit we kunnen opbouwen in werkveld 1 en wat nodig is op het niveau van werkveld 2 en 3. Expertise, geborgd in medewerkers, dient flexibel hiermee te verschuiven. Een bestuurlijk convenant zal één en ander in goede banen dienen te leiden.

Getalsmatige ontwikkeling

In de regio Midden-Brabant geldt de volgende trend in de getalsmatige ontwikkeling. We zien een lichte daling van het aantal leerlingen in het speciaal basisonderwijs: in 2003 899 leerlingen en in 2005 876 leerlingen. Wij zien een stijging van het aantal leerlingen in het speciaal onderwijs. In het bijzonder valt daarbij op de groei van het aantal Tilburgse leerlingen, dat deelneemt aan het speciaal onderwijs buiten de stad. In 2001-2002 waren dat nog 118 leerlingen en in 2005-2006 waren dat 293 leerlingen. De groei wordt vooral veroorzaakt door de toename van Tilburgse leerlingen op De Keyzer, de Spreekhoorn (inmiddels is er een nevenvestiging in Tilburg) en De Hondsborg.

Voor de gemeente Tilburg geldt dat de deelname van leerlingen aan het speciaal onderwijs en speciaal basisonderwijs voor de 4 – 12 jarigen is gegroeid van 6,4 % in 2001-2002 naar 7,2% in 2005-2006 van het totaal aantal leerlingen van 4 – 12 jarigen. Daarnaast is ook de groei van het aantal leerlingen met leerlinggebonden financiering relevant.

Projectmatige aanpak

Tot besluit van deze notitie wordt aandacht gegeven voor een perspectief op de praktische realisatie.

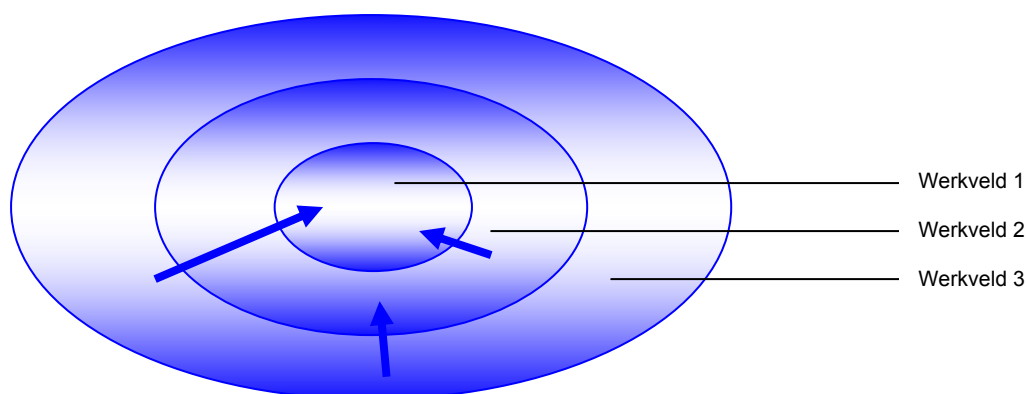
Binnen de drie werkvelden, in samenwerking met ouders, instellingen voor zorg en jeugdhulpverlening en de gemeenten vinden al vele initiatieven plaats, die kenmerkend zijn voor de realisatie van Passend Onderwijs Midden-Brabant.

Het gaat hier om initiatieven waarbij leerlingen met een begeleidingstraject van bijvoorbeeld werkveld 3 naar een meer thuisnabij werkveld 1 verschuiven dan wel waarbij sprake is van de inrichting van een onderwijszorgarrangement.

Voorbeelden van deze initiatieven zijn o.a. de Parelklas ZML Midden-Brabant, speciale opvang van leerlingen met autisme in SBaO 't Zand (PO) en in Midden-Brabant College Frater van Gemert (VO), Symbiose tussen VSO ZMOK en het Midden-Brabant College en de Rebound Midden-Brabant.

Om Passend Onderwijs Midden-Brabant te realiseren gaan we deze aanpak verder uitbreiden, systematischer opzetten en monitoren.

Leerervaringen putten we uit bestaande pilots. Deze pilots leveren informatie op ten behoeve van thematische werkgroepen die zich buigen over thema's als indicatiestelling, bekostigingssystematiek, professionalisering e.a.

Stuurgroep Passend Onderwijs Midden-Brabant:

Gabie Vlems Bestuurslid Regionale Federatie Ouderverenigingen Midden-Brabant (Ouderplatform)

Hugo van Asten MEE regio Tilburg (Zorgplatform)

Theo van Rijzewijk Directeur WSNS Tilburg (Onderwijsplatform)

Jos Derksen Beleidsmedewerker Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Midden-Brabant (Onderwijsplatform)

Hans Tijssen Algemeen directeur Stichting Bijzonder Neutraal Onderwijs Tilburg West (Onderwijsplatform)

Joost van Gils Algemeen directeur Stichting Speciaal Onderwijs Tilburg (Onderwijsplatform)

Vacature: lid ouderplatform

Vacature: lid zorgplatform

Anton Willemse Projectleiding Fontys SOM (voor verdere informatie SOM 013-53 24 888)

Yvonne Souisa Projectleiding Fontys OSO

Meer informatie:

www.recmidden-brabant.nl

www.wsnstilburg.nl

<http://www.samenwerkingsverbandvomb.nl>

www.passendonderwijs.nl

www.fvo.nl

www.oudersenrugzak.nl

http://speciaalonderwijs.kennisnet.nl/zorgstructuur_2010

<http://www.lcoj.nl/smartsite.dws?id=14469>